

Република Србија

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ
И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Име и презиме

Разред и одељење

Тест за ученике 4. разреда основне школе

ПРИРОДА И ДРУШТВО

Упутство

Пред тобом је свеска са задацима из природе и друштва. Није за оцену, али јесте провера знања. Зато је важно да задатке урадиш што боље. Ради озбиљно и покажи шта знаш!

Неке од ових задатака решаваћеш тако што ћеш уписивати одговоре на линију. У већини задатака треба да заокружиш слово испред тачног одговора, а у неким ДА или НЕ.

У сваком задатку треба пажљиво да прочиташ шта се од тебе тражи и како треба да одговориш на питање.

Пример 1

Повежи линијом називе животиња и њихове младунце, као што је започето:

крава •   • јагње
кобила •   • теле
овца •   • ждребе

Решење	крава • • јагње
	кобила • • теле
	овца • • ждребе

Пример 2

Које од наведених животиња су домаће животиње?

Упиши ✓ у квадратиће испред свих тачних одговора.

свиња
 вук
 коза
 овца
 јелен

Решење	☒ свиња
	☐ вук
	☒ коза
	☒ овца
	☐ јелен

Обрати пажњу на то да у овом задатку има више тачних одговора.

Пример 3

На линији испред назива животиње упиши број који означава да ли је то дивља или домаћа животиња.

1 — дивља   _____ свиња
2 — домаћа   _____ вук
_____ коза
_____ овца
_____ јелен

Решење	<u> 2 </u> свиња
	<u> 1 </u> вук
	<u> 2 </u> коза
	<u> 2 </u> овца
	<u> 1 </u> јелен

Припреми оловку и гумицу.

СРЕЋАН РАД!!!

1. На линијама испред назива елемената природе упиши број који означава да ли припадају живој или неживој природи.

1 — жива природа

___ деда

2 — нежива природа

___ бор

___ сунце

___ лептир

___ ветар

2. Зашто у унутрашњости пећина не расту биљке?

Наведи бар два разлога.

---

3. Једна од особина по којима се човек разликује од осталих живих бића је и **усправан ход**. Која је најважнија корист коју је човек имао од усправног хода?

Заокружи слово испред тачног одговора.

а) човекове руке су ојачале, па је могао брже да се попне на дрво

б) човекове руке су постале вештије, па је почео да прави разна оруђа

в) човекове ноге су ојачале, па је почео да лови и крупније животиње

г) човекове ноге су ојачале, па је могао брже да побегне од непријатеља

4. Избаци уљеза. Заокружи назив животиње која не припада овом низу:

детлић   зец   лисица   вук   орао

Објасни зашто та животиња не припада низу:

---

5. Који део тела биљке је тачно повезан са својом улогом?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) стабло – причвршћује биљку за подлогу
- б) корен – одржава биљку у усправном положају
- в) плод – из њега се развија цвет
- г) семе – из њега ниче нова биљка

6. Који делови дивље јабуке учествују у **размножавању** ове биљке?

Упиши ✓ испред свих тачних одговора.

- цвет
- стабло
- корен
- плод
- семе

7. Пажљиво прочитај причу и заокружи слово испред тачног одговора.

У Аризони, у Сједињеним Америчким Државама, донета је одлука да се јелени заштите. Истребљени су сви месождери на том подручју и направљен је резерват за јелене. После одређеног времена, јелени су се толико размножили да ускоро није било довољно траве и велики број њих је угинуо од глади.

У овој причи говори се о томе како је човек:

- а) помогао јеленима тиме што је изградио резерват
- б) нарушио еколошку равнотежу у животној заједници
- в) спасао јелене када је истребио месождере са станишта
- г) заштитио једну животињску врсту

8. Заокружи слово испред тачног одговора.

Велика снага планинских река користи се за добијање:

- а) соларне енергије
- б) топле воде
- в) воде за пиће
- г) електричне енергије

9. Домаћинство са слике користи соларну енергију јер је то један од најјефтинијих извора енергије.

Наведи бар још један разлог због кога је пожељно користити соларну енергију.

---

10. Објасни како становници великог града доприносе очувању животне средине, ако на посао уместо аутомобилом путују градским превозом.

---

11. На јарболу наше школе налази се застава Републике Србије. Она понекад лепрша, као што је приказано на слици.

Које је својство ваздуха узрок лепршања заставе?

---

12. За исхрану беба превасходно се користи мајчино млеко, а по потреби и кравље млеко. У табели је приказан састав ове две врсте млека (колико има датих састојака у 100 g млека).

Састојци	Мајчино млеко	Кравље млеко
Масти	4 грама	4 грама
Беланчевине	1 грам	3 грама
Угљени хидрати	7 грама	5 грама

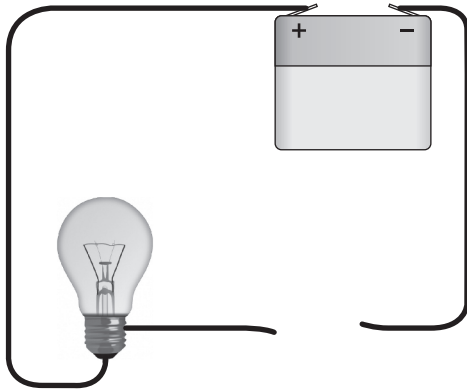
По чему је састав мајчиног млека другачији од крављег?

Наведи бар једну разлику.

---

13. Ученици старијих разреда су за домаћи задатак имали да направе струјно коло. Саши је недостајало жице да би затворио струјно коло, као што је приказано на слици.

Заокружи слово испред тачног одговора.

Који од следећих предмета би могао да повеже жице да би сијалица засветлела?

- а) гумица за косу
- б) метални кључ
- в) дрвена оловка
- г) пластична кашичица

14. Наведи најважнији разлог због кога се радијатори праве од метала.

---

15. Тетка Ружа је правила тарту. Хтела је да је украси чоколадним преливом. Чоколаду је загревала док није постала течна.

Каква промена је топљење чоколаде?

- а) повратна
- б) неповратна

Објасни свој одговор.

---

16. Ана је заборавила да извади сапун из посуде са хладном водом. Ујутру је приметила да се сапун смањило.

Зашто се сапун смањило?

---

17. Пажљиво погледај слику и заокружи слово испред тачног одговора.

Колико је било сати када је Милица читала књигу?

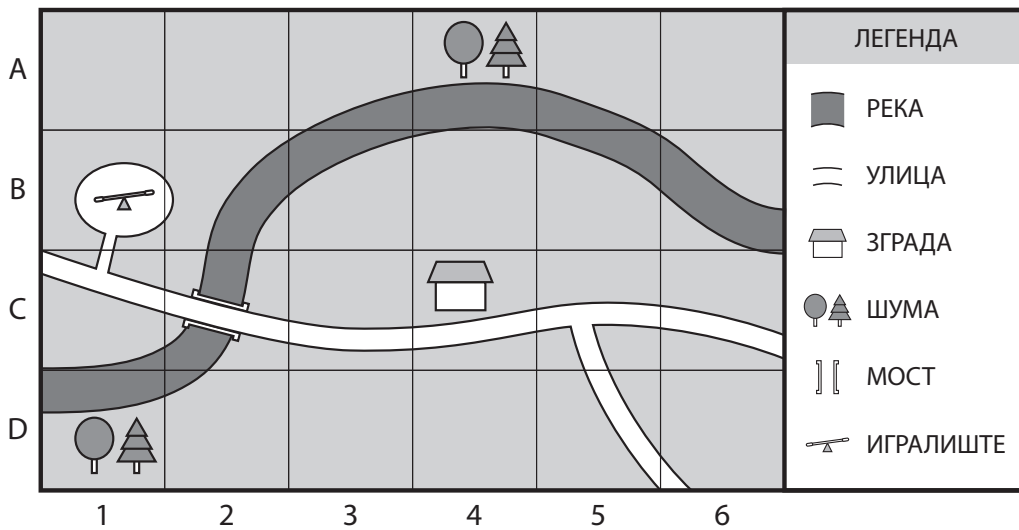
- а) 12 часова
- б) 15 часова
- в) 9 часова
- г) 18 часова

18. Било је ведро јутро. Иван је отворио прозор своје собе и угледао **излазак Сунца**.

На основу претходне информације можемо закључити да је прозор Иванове собе окренут према страни света која се назива _____.

19. Ана је за свој рођендан позвала пријатеље на излет. Нацртала је једноставан план.

Пажљиво посматрај план и заокружи ДА, ако је тврдња тачна, или НЕ, ако је нетачна.

На пољу (С, 4) је зграда.	ДА	НЕ
Мост је на пољу (В, 2).	ДА	НЕ
Шума је на пољима (А, 4) и (D,1).	ДА	НЕ

20. Погледај географску карту Србије и одговори на питање.

Дунав кроз Србију отиче ка истоку. Уколико се крећемо Дунавом узводно до ког ћемо града стићи после Новог Сада?

---

21. По којим карактеристикама се **разликују** породица и школа?

Упиши ✓ испред свих тачних одговора.

- Одрасли чланови групе имају право да доносе одлуке уместо деце.
- Снажна осећања повезују све чланове групе.
- Циљ групе је усвајање радних навика и одговорног односа према обавезама.
- Казна за непоштовање правила може бити избацивање из групе.
- У групи постоји подела послова и обавеза.

22. Деца имају **право** да слободно изражавају своје мишљење.

Наведи бар једну **обавезу** која иде уз ово право.

_____

23. Наведи бар једну сировину коју пољопривреда обезбеђује за текстилну индустрију.

_____

24. У наведеним тврдњама ученици описују своје понашање у саобраћају.

Заокружи ДА, ако је понашање ученика правилно, или НЕ, ако је неправилно.

Када шетам улицом без тротоара, увек ходам уз ивицу коловоза са десне стране.	ДА	НЕ	
Маша и ја возимо бицикл једно поред другог и причамо догодовштине из школе.	ДА	НЕ	☐

25. Са којим се државама Република Србија граничи на истоку?

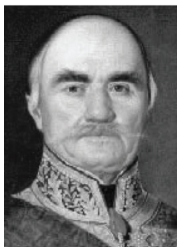
Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) са Мађарском и Хрватском
- б) са Босном и Херцеговином и Црном Гором
- в) са Албанијом и Македонијом
- г) са Бугарском и Румунијом

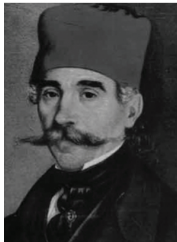
26. Повежи линијама знамените личности једног времена са одговарајућим описом.

- Био је вођа устанка и највештији преговарач са Турцима.

- Изабран је у Орашцу за вођу устанка против Турака.

- Прикупљао је и бележио народне умотворине.

27. Шта је био повод за избијање Првог српског устанка?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) насилно одвођење мушке деце у Турску
- б) убиство великог броја угледних Срба
- в) Карађорђево позив на устанак
- г) тежак живот Срба под турском влашћу

28. Упиши ✓ у квадратић испред свих тачних тврдњи о животу Срба за време владавине Турака.

- Највећи број деце школовао се у манастирима.
- За учење, ђаци су користили штампане књиге.
- На средини куће налазило се огњиште.
- Алатке за обрађивање земљишта куповале су се у посебним продавницама.

29. Повежи линијама слике уметничких дела са временом у коме су настале.

Тамо далеко

- време владавине Турака

Похвала кнезу Лазару

- време владавине Немањића

Студеница

- време Првог светског рата

30. Фотографије су историјски извори.

Наведи још један историјски извор који може послужити за проучавање прошлости.

_____